

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. spalio 1 d. – 2024 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiui tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Gyvūnų draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – draudimo sutartis), kurios neatskiriama dalis – Gyvūnų draudimo taisyklės Nr. TGD-2023¹ (toliau – Taisyklės). Draudimo sutarties pagrindu pareiškėjo šuo (*duomenys neskelbtini*) (toliau – šuo) buvo apdraustas nuo draudimo sutartyje nurodytų rizikų, įskaitant civilinę atsakomybę.

2023 m. lapkričio 6 d. pareiškėjas draudiką informavo apie įvykį: „Kadangi mano Šuo (*duomenys neskelbtini*) nevaikščiojo, buvome paš draugus. Padėjo prižiūrėti gyvūną. Jisai nevaikščiojo, ko pasėkoje šlapinosi gulėdamas. Šlapimas persisunkė per palutę ir sugadino parketlentes“ (toliau – įvykis). Tuo pagrindu pareiškėjas prašė atlyginti šuns sukeltą žalą pareiškėjo draugo – Y. Y. (toliau – nukentėjusio turto savininkas) turtui.

Pareiškėjas draudikui pateikė ir nukentėjusio turto savininko pretenziją, kurioje nurodoma, kad nukentėjusio turto savininkas padėjo prižiūrėti pareiškėjo šunį, kuriam buvo nutikusi trauma – šuo nepaėjo. Nukentėjusio turto savininkas teigė, kad nors buvo patiestos palutės, tačiau šuo jas nusispardė, gulėdamas šlapinosi ir sugadino svetainės parketlentes, prašė atlyginti žalą už sugadintų parketlenčių keitimą naujomis, kartu pateikė UAB „Insitus“ remonto darbų komercinį pasiūlymą, kuriame nurodyta suma – 1 209,15 Eur su PVM.

2023 m. gruodžio 5 d. draudiko partnerės UAB „Dmirosta“ darbuotojas apžiūrėjo nukentėjusį turtą ir nustatė, kad šlapimas giliai įsigėręs, dėmės neišvalo, reikia keisti 5 kv. m. parketlenčių.

2023 m. gruodžio 11 d. draudikas priėmė sprendimą neatlyginti nuostolių, nes už žalą parketlentėms yra atsakingas pats nukentėjusio turto savininkas, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.253 straipsnio 1 dalimi, nei pareiškėjui, nei draudikui negali kilti pareiga atlyginti parketlenčių remonto išlaidas.

Pareiškėjas pateikė draudikui pretenziją, o draudikui nesutikus keisti savo sprendimo – ir prašymą nagrinėti ginčą Lietuvos banke. Pareiškėjas nurodė, kad pagal draudimo sutartį draudikas turi atlyginti pareiškėjo šuns sukeltą žalą trečiajam asmeniui, ir teigė, kad draudikas nepagrįstai vadovaujasi ne draudimo sutarties, o Civilinio kodekso nuostatomis. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas prašė draudiko atlyginti nukentėjusio turto savininko patirtą žalą.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas, jame draudikas paaiškino, kad surinkti duomenys patvirtina, jog pareiškėjo šuo, kurio šlapimu buvo sugadintos grindys, buvo prižiūrimas paties nukentėjusio turto savininko, todėl jis turėjo užtikrinti, kad šuo būtų laikomas ir prižiūrimas jo fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, nuolat rūpintis šuns gerove, imtis protingų priemonių siekiant užtikrinti, kad šlapimas nepatektų ant parketlenčių ir (arba) laiku pastebėti, kad palutes šuo nusispardė ir kad šlapimo yra ant parketlenčių. Be to, draudiko teigimu, kuo ilgiau parketlentės yra drėgnos, tuo didesnė tikimybė, kad jos bus pažeistos, todėl

¹ Galioja nuo 2023 m. birželio 1 d.

tikėtina, kad negalintis vaikščioti šuo ilgesnį laiko tarpą buvo paliktas be priežiūros ir buvo neįvertintos vietos, kurioje šuo buvo laikomas, sąlygos. Draudikas nurodė, kad nuostoliai atsirado dėl paties nukentėjusio turto savininko veiksmų – netinkamos šuns priežiūros, todėl, draudiko teigimu, nei pareiškėjui, nei draudikui negali kilti pareiga atlyginti tokių nuostolių. Atsižvelgdamas į tai, draudikas prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindų, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindų priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju ir draudimo išmokos, atlyginančios nukentėjusio turto savininko patirtą žalą, mokėjimo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal draudimo sutartį draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, svarbu tai, kad Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Bendrašias civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas ir pagrindus nustato Civilinis kodeksas. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas neveikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus, žalą, priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos bei kaltę (Civilinio kodekso 6.246–6.249 straipsniai). Civilinio kodekso 6.249 straipsnio 1 dalyje žala apibrėžta kaip asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusius neteisėtų veiksmų. Piniginė žalos išraiška yra nuostoliai.

Kaip minėta pirmiau, draudikas moka draudimo išmokas tais atvejais, kai draudėjui kyla civilinė atsakomybė, taigi, sprendžiant dėl pareiškėjo reikalavimų pagrįstumo, būtina įvertinti, ar nagrinėjamu atveju galima konstatuoti esant visas civilinės atsakomybės sąlygas.

Taisyklių, kurių pagrindu draudikas su pareiškėju sudarė draudimo sutartį, 41 punkte nustatyta: „draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu trečiojo asmens Jums pareikštas reikalavimas atlyginti žalą, kurią draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu padarė Jūsų arba Jūsų šeimos narių prižiūrimas apdraustas gyvūnas. Civilinė atsakomybė – pareiga atlyginti trečiajam asmeniui padarytą žalą, atsiradusią dėl veiksmų ar neveikimo, kuriuos pagal įstatymus draudžiama atlikti, arba pažeidus bendrojo pobūdžio pareigą elgtis rūpestingai.“ Tai reiškia, kad pagal Taisyklės gyvūno sukelta žala trečiajam asmeniui atlyginama tik tuomet, kai gyvūnas yra prižiūrimas draudėjo arba jo šeimos narių.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas savo šunį buvo perdavęs prižiūrėti nukentėjusio turto savininkui, kuriam buvo žinoma, kad šuo nevaikšto, todėl negali pasišlapinti ir pasituštinti lauke. Pagal Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, kiekvienas gyvūnas privalo būti laikomas ir prižiūrimas gyvūno rūši, amžių, fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, pagal gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, užtikrinant, kad nebūtų varžoma gyvūno judėjimo laisvė ir gyvūnui nebūtų keliamas nepatogumo jausmas, skausmas ar kančia. To paties įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad gyvūnų laikytojai privalo nuolat rūpintis gyvūnų gerove ir apsauga. Pagal Civilinio kodekso 1.5 straipsnio 1 dalį, civilinių teisinių santykių subjektai, įgyvendindami savo teises bei atlikdami pareigas,

privalo veikti pagal teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimus. Protingumas yra bendrasis teisės principas, reikalaujantis, kad asmuo elgtųsi apdairiai, rūpestingai, atidžiai, teisingai ir sąžiningai, o atidumas ir rūpestingumas yra bendro pobūdžio pareiga.

Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad pareiškėjo šuo, kurio šlapimu buvo sugadintos grindys, buvo prižiūrimas paties nukentėjusio turto savininko, todėl būtent jis turėjo pareigą užtikrinti, kad šuo būtų laikomas ir prižiūrimas jo fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, taigi, imtis protingų priemonių siekiant užtikrinti, kad šlapimo nepatektų ant parketlentių, o jam patekus, laiku išvalyti, kad turtas nebūtų sugadintas. Taip pat pažymėtina, kad atsižvelgiant į tai, kad šuo nebuvo visiškai nejudantis ar paralyžuotas, o tiesiog negalėjo vaikščioti, nukentėjusio turto savininkas galėjo ir turėjo numatyti, kad judėdamas šuo nesunkiai gali nuspardyti palutes, kurios sugeria šlapimą, ir imtis atitinkamų priemonių galimai žalai išvengti.

Atsižvelgiant į įvykio aplinkybes ir priežastis ir vadovaujantis Taisyklėse bei Civiliniame kodekse nustatytomis civilinės atsakomybės kilimo, netaikymo ir atleidimo nuo civilinės atsakomybės sąlygomis, darytina išvada, kad draudikui negali kilti pareiga atlyginti nuostolių, kilusių dėl nukentėjusio turto savininko veiksmų – netinkamos šuns priežiūros.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis